

Szerkesztői iroda:

Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 2L

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felölts szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 175. szám.

Csütörtök, július 31.

Iskoláink múlt évi beszámolója.

**A polgári leányiskola továbbfejlesztése.
A Messinger leánynevelő-intézet első 10
éve. — A Messinger-intézet értesítője.**

Nagybeeskerek, jul. 31.

A népoktatási törvény megalkotása 1868-ban a magyar nőnevelés szempontjából is korszakalkotó volt, ez hívta életre a magyar nők első középfokú iskoláját: a polgári leányiskolát, céljaul azt tűzve ki, hogy a középosztály serdülő leányainak bizonyos fokú értelmi és erkölcsi képzettséget nyújtson. A törvény megalkotása óta azonban nagyot haladt már az idő. A női életpályák megsokszorozódtak és a polgári leányiskola mai szervezetében nem felel meg már a kor követelményeinek azzal, hogy csupán csak általános műveltséget nyújt, holott ma már sok gyakorlati ismeretet kell a leánynak az iskolában elsajátítani, hogy az élet által megkövetelt feltételeknek megfeleljen. A négyosztályos szervezet nem képes azokat az igényeket kielégíteni, melyekkel az élet egy gyakorlati iskolával szemben ma felép. Ebbe a négy évfolyamba a gyakorlati ismeretek az általános műveltség rovására volna csak beilleszthető. De érzékeny hibája a szervezetnek az is, hogy a leányok nagy többsége 14 éves korában, éppen a serdülő kor küszöbén végzi el az iskolát, amikor a legtöbb esetben istenhözadót mond nemcsak az iskolának, de a legtöbb esetben a könyvtől is búcsút vesz.

E hiányokon tanfolyamokkal próbáltak segíteni. Így szerveztek a négy osztály fölé: kézimunka, kereskedelmi, főző, irodai stb. továbbképző tanfolyamokat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy ezen tanfolyamok szervezete sem a szakképzésnek, sem pedagógiai követelményeknek nem felelnek meg. Nagyon szomorú, de

tény, hogy a nő ma minden téren dilettáns, hiszen az ő kiképzése minden vonalon rövidebb mint a férfiaké, de sok pályára egyáltalában nincs a nők kiképzéséről gondoskodva. A hat osztályra kifejlesztett polgári leányiskola közoktatási intézeteink között hézagpótló lenne és a nemzeti nőnevelésnek meg nem becsülhető szolgálót tenne. Élénken érzik ennek szükségességét maguk a szülők, kik megszabadulnának attól a dilemmától, mit csináljanak otthon 14 éves leányaikkal. Ez az iskola, mely minden nagyzólastól ment szellemben nevelné a való életre a leányt, pótolná a nehezen hozzáférhető, drága és határozottan luxus-iskolát, a felsőbb leányiskolát és felső két osztályában kenyérkeresetre is tanítaná a középosztály leányait, mindenetre jobban, mint a mai egyéves tanfolyamok.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a reform megvalósítása a közel jövő feladatai közé van illetékes helyen felvéve és hogy minden előkészület megtéetett, hogy a Messinger-féle polgári leányiskola ilyen hatosztályú gyakorlati iskolává alakítsák át.

A Messinger-féle leánynevelő-intézet ezidei értesítője bevezető cikkében foglalkozik a polgári leányiskola továbbfejlesztésével és közli a tervet is, mely szerint a reformot megvalósítani akarják.

Az értesítő második cikke a most betöltött 10 év történetével foglalkozik, valóban egy kulturális, mint a város szempontjából is öröndetes eredmény, amelyre ez a történeti visszatekintés rámutat, hogy tíz év előtt az intézet összesen 98 tanulóval és 21 bennlakóval nyit meg, ma már 299 tanuló jár ebbe az országszerte ismert, kiválóan jó hírű intézetbe és 100 tanuló volt az intézet internátusában, amely eredményre valóban büszke lehet az intézet derék pedagógus igazgatónöje. Ugyanilyen hatalmas arányokban fejlődött az intézeti épület és berendezése is. Ugy, hogy az in-

tézet felszerelésének összértéke 49.195 K és ha ez összeget az intézeti épület értékéhez adjuk, látjuk, hogy az intézet fejlesztése ezideig 250.308 K-ba került. Az intézet gyakran részesült a tanügyi hatóságok részéről elismerésben, ugy a tanításban elért kiváló eredmények miatt, valamint az intézet minden követelménynek megfelelő berendezése miatt is.

Igen szépen működnek az intézet egyes tanfolyamai is. A kereskedelmi irányu tanfolyam már 9 év óta áll fenn Knyaskó Lajos áll. felső keresk. isk. igazgató vezetése alatt, eddig 225 tanuló végezte, kiknek nagy része takarékpénztárnak, irodákban nyertek igen jó alkalmazást és hivatalukat közmegelegedésre töltik be. Van továbbá egy gimnáziumra előkészítő tanfolyam Bárány Béla főgimnáziumi tanár vezetése alatt, a tanulók a helybeli főgimnáziumban tesznek vizsgálatot.

Az igazgatói jelentésből a következő adatokat közöljük: Az egész intézetbe összesen beiratkozott 299 tanuló és pedig az elemi iskolába 76, a polgári iskolába 177, a kereskedelmi tanfolyamra 28, egyéb tanfolyamokra 18 tanuló. Az internátusban volt 89 bennlakó és 11 félbennlakó, a latin tanfolyamon volt 12, a festő tanfolyamon 27 tanuló. A növendékek vallását tekintve volt róm. kath. 110, gör. kel. 49, ref. 17, ág. ev. 12, izr. 110. A szülők lakóhelyét tekintve volt: nagybeeskereki 193, torontalmegyei 68, más megyei 32, külföldi 6, a kimutatás szerint az ország legmesszebb vidékéről, sőt Boszniából, Szerbiából és Bulgáriából is felkeresik az intézetet. Több ízben rendeztek urániaszerű vetítőképes előadásokat. A nevelésre, így a vallásos nevelésre is, nagy gondot fordítottak. Az intézet nagyobb államsegélyben részesült.

A tantestület a hitoktatókkal együtt 24 tagból állott. A tanulók előmenetele igen jó volt, amennyiben az osztályozott 163 polgári iskolai tanuló közül volt: kitűnő 39, jeles 52, jó 42, elégséges 28 és elégtelen 2.

Az Erzsébet ifjusági önképzőkör igen szép munkásságot fejtett ki. Tartottak 1 alakuló, 7 rendes és 1 ünnepélyes zároggyűlést. Tartott továbbá a kör versenyszavaltást, versenyfogalmazást és verseny-

A lord titka.

Lord Wyand, az öreg gróf, a lordok házának alelnöke fényes karriert futott meg. Huszonöt évvel ezelőtt mint szegény hallgató, mohón leste a cambridge-i egyetem tudós tanárainak szavát — ma pedig az államkormányzás mérlegének hovabillenése az ő szavának latbayetésétől függ. Hódolattal köszöntik őt még ellenségei is és ezekre is, mint a jó barátok üdvözlétére, halvány mosoly a válasz. Ez volt a legnagyobb nyájasság, amit az öreg lord mutatni tudott, egybként homloka mindig komoly ráncokba gyüremlett. A szeme mélyen állandóan valami bánatos fény csillogott, a hangjában, minden mozdulatában volt valami csöndes szomorúság, hervatag lemondás.

Nőtlen ember volt. John, a régi, hüségese inása igyekezett mindazt köréje varázsolni, ami a családi tűzhely melegéből egy agglégényi élet egyhangu mezejébe átvarázsolható.

Lord Wyand hálás szívet vett az apró figyelmességeket és mindig, mindenmel meg volt elégedve. Vagy talán soha semmivel? Erre csak az ő lelkében volt a válasz.

A közélet porondján azonban annál hevesebben állta, vitte, küzdötte a harcot. Alig suhantak el az évek fölötté, a fiatal ügyvédből ügyész, az ügyészből békebíró, békebíróból képviselő lett.

Kérlelhetetlen akaraterővel, mindent letipró elszántsággal tört előre. Elérte a legmagasabb polcokat: képviselőség után

a miniszterséget, a lordi méltóságot — ott ragyogott neve a dicsőség verőfényében, de egyet még sem ért el életében soha: a boldogságot!

Wyandnak sok barátja volt, de egyikhez sem vonzódott úgy, mint Lord Parcyhoz, a kiváló főnemeshez, aki életének java útját Wyand lorddal járta végig.

Wyand arcán talán akkor látszott először a lélek őszinte, nagy megrendülése, amikor azt a hűséges barátját elvesztette. Az idők folyamán a baráti szeretet fájalmát a fiatal lord Parcy enyhítette, aki Wyandnál lassanként átvette édesapjának szerepét.

A fiatal Parcy diplomata pályára készült és a konzuli akadémiát látogatta.

Egy szép, napsugaras délelőttön így állított be az öreg Wyand lordhoz:

— Kedves, jó William bátyám, nagyon nagy, életbevágó tanácsért jöttem...

— Ejnye, öcsém, talán a pétérvári nagykövetséggel kínáltak meg? — felelte ingerkedve Wyand.

— Még annál is nagyobb dologgal!

— Talán az orosz cár a trónja felé-

vel? — A fejedelmi szó már közelebbi fogalom... London legszebb asszonya a — csókjával...

Az öreg Wyand szemében valami hirtelen fény csillant meg, azután az arca egészen krétafehérré lett.

Némán a fiatal Parcy karjába fonta a kezét és bevezette a dohányzóba. Rágyújtott egy szivarra és így szólt a fiatal lordhoz:

— Soha... soha ez életben jobb

helyre tanácsért nem fordulhattál volna ebben az ügyben, mint hozzám! Édes fiam — én... én magamat, az én fiatalágomat látom benned, ne vedd rossz néven, ha egy kissé őszinte és elérzékenyedő leszek.

Lord Parcy tiltakozó mozdulatot tett.

— Mert ebben a pillanatban, fiam — folytatta Wyand lord — életem egyetlen nagy titkának teszek részesevé... Senki sem tudott róla, még az édes apád sem és neked is csak azért mondom el, hogy megmentsélek az életnek!

— Tudod, milyen karriert futottam be. Itt állok a csucok csucán: — a világ szerint boldogan, diadalmasan, a szívemben azonban szomorúan, keserűen, elhagyottan. Keserves nagy árat adtam ezért a dicsőségért! A lelkemet, a szívemet — a boldogságomat!

— Te még akkor pillangót kergettél a réten, mikor én a politikai pályafutásomat megkezdttem. Chalkey város megválasztott képviselőjének. A parlamentben nagy sikereim voltak. Elkábitott a dicsőség mámorá. Előre, előre! — suttogetta, verte, harsogta a szívem.

— Egyik este az akkori kereskedelmi miniszter estélyére voltam hivatalos. Az asszony — London legszebb asszonya volt. Szép, mint egy görög istennő — szellemesebb, mint a római Petronius. Csoda-e, ha belébolondultam.

— A kegyelmes asszony és én?... Ugy-e, mosolyogni való? Pedig — halálos komoly lett a dolog. Elyna — ez volt

számolást, a nyertesek diszkötésű könyveket kaptak.

Az internátusra vonatkozó tudnivalókat részletesen közli az értesítő.

A tanulók névsora, statisztikai adatok, az intézet könyvtárának és szertárának ezévi gyarapodásáról szóló kimutatás, a jövő évre vonatkozó tudnivalók egészítik ki az igen szépen kiállított értesítőt, mely 12 képben is bemutatja az intézet diszkertjét, játékdudarát, gyönyörű tornacsarnokát, tennispályáját, jégpályáját, nyári tanulóhelyét, hálótermeit stb.

Sz. A.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Július 31.

Barométer súlyed 749.9. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 23.2 C°. Hőmérséklet: maximum 30-ikán 23.4 C°, min. ma reggel 11.4 C°. Csapadék — Felhőzet Cu—St3. Szélirány és erősség W3. Jósolat a következő 24 órára: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = fűrtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend 8 = nagy vihar.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Milosev Danica okleveles tanítónót a számosi, Zala Margit okleveles tanítónót pedig az omlódi volt határőrvidéki községi elemi iskolához rendes tanítónóvé kinevezte.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Schindlberger József egri áll. főreáliskolai tornatanítót a nagyikindai állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Megegerősítés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Hák Rezső omlódi, volt határőrvidéki községi elemi iskolai tanítót jelen állásában végleg megerősítette.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter az écskai dalegylet alapszabályait jóváhagyta.

a keresztneve — szintén szeretett engem. Most, most tudom — de akkor! Azt hittem, velem is csak épp úgy kacérokodik, mint a többi férfival.

— Az estélyt követő második héten a télikertben egy pillanatra egyedül maradtunk. Beszélgetni kezdtünk. Beavatam politikai terveimbe.

— Kineveztetem államtitkárnak! — mondta nevetve, félig komolyan. Kicsi, piros szája meleg fényvel ragyogott felém. Elszédültem.

— En . . . én meg visszaadom az államtitkárságomat — egy csókjáért! . . . — feleltem zavaros fejjel.

Ebben a pillanatban lépések zaja zavart meg bennünket. Elyna mosolyogva indult tovább. Boszusan követtem.

— Tudja mit, kedves barátom — szolt elkomolyodva — negyvennyolc óra gondolkodási időt adok. Államtitkárság — vagy szerelem! Egyiket el kell vesztenie? Válasszon.

— Harmadnap újra láttam. A lelke-met hevítő ambíció, vagy valami hirtelen téboly volt — nem tudom. Választottam. Államtitkár lettem. De a csókját, a szerelmét örökre elvesztettem. Véle együtt eltűnt örökre az életem boldogsága is.

Lord Wyand szomorúan hajtotta le fejét, a szája az ismert keserű mosolyt ült.

— Remélem, kedves fiam, több tanácsra nincs szükséged?

A fiatal lord Percy melegen szorította meg a kezét.

— Nines! . . .

E. Rubby.

— **Halálozás.** Mint NagyRikindáról jelentik, Blazsovác János ottani járási számvevőt súlyos csapás érte. Felesége, született Pór Vilma ugyanis e hó 29-ikén 48 éves korában hirtelen meghalt. Halála városszerte élénk részvétet kelt.

— **Adomány az árvizkárosultaknak.** Az országos árvizkárosultak javára már megindultak a gyűjtések és adakozások Torontálmegyében is. Így ma Nákófalva község képviselőtestülete és a Nákófalvai Községi Takarékpénztár küldött be 50—50 koronát az alispáni hivatalba az árvizkárosultak részére.

— **Segédjegyzőválasztás.** A Szenthuberten f. évi július hó 29-én Főris József főszolgabíró elnöklése alatt megtartott választás alkalmával Wasche Mátyás eddigi többi segédjegyzőt a szenthuberti körjegyzőségben egyhangulag segédjegyzővé választották.

— **Rónay Ernő végrendelete.** Makóról jelentik: A néhány nap előtt eltemetett kiváló magyar urnak, Rónay Ernő országgyűlési képviselőnek hátrahagyott végrendeletét tegnapelőtt bontották föl a makói kir. járásbírósan. A végrendelet kihirdetése nyilvános volt s azon megjelentek a Rónay-család képviselői is. Rónay Ernő egész vagyona felett végrendeletet s általános örökösévé két unokaöccsét: Rónay Dénest és Rónay Endrét tette, akik közül: Dénes, Rónay Jenő torontáli főispán fia 1200 katasztrális hold földet kapott örökségül oly feltétellel, hogy arra az édes apja: Rónay Jenő holtáig haszonélvezeti jogot nyer. Rónay Endre 600 hold földet kapott örökségül, amelyre azonban teljes haszonélvezeti jogot nem kapott senki. A megboldogult nővérei: Rónay Cecília és Rónay Vilma 6000—6000 korona évi járadékot, unokahuga, Borzetzky Ella pedig 2000 korona évi járadékot örökölt.

— **Védekezés a kolera ellen.** — **A hajók megvizsgálása a Bégán.** A belügyminiszter körrendelete alapján Nagybecskerek város is megtette a maga intézkedését a szerbiai kolerának a vizen való behurcolása ellen. Ugyanis a város déli részén, a vasuti hid és közvágóhid közötti részen a Béga balpartján van fölállítva a hajókat föltartóztató hatósági állomás, ahol az alulról jövő összes hajókat föltartóztatják. A hajók egész személyzetét megvizsgálja a városi főorvos és a városi orvos és amennyiben a hajó csak egy napig tartózkodik a városban, nem tartja őrizet alatt. Ha pedig több napig áll a Bégán az illető hajó, ugy a személyzetét rendőri és orvos megfigyelés alá veszik. A föltartóztató állomáson két rendőr vagy esendőr állandó szolgálatot teljesít. Az állomáson kéznél vannak a fertőtlenítő eszközök is, hogy a szükséghez képest a hajót fertőtlenítsék. A zimonyi és panesovai határrendőrségről különben állandó távirati jelentéseket kap az alispáni és a megyei főorvosi hivatal a Szerbiából visszautazókról, akiket a bementett tartózkodási helyükön, az előre megküldött távirati jelentés alapján, szintén megfigyelés alá helyeznek. Ugyanilyen jelentések jönnek továbbá az egyes, fölfelé, az országba igyekvő hajókról is, amelyek személyzetét állandóan nyilvántartják.

— **Holttest az árokban.** Mint NagyRikindáról jelentik, kedden, f. hó 29-én reggel a jéggyár mögött vízzel megtelt árokban egy holttestet találtak. A már feloszlásnak indult holttestet bevitték a halottaskamrába, ahol felboncolták. A boncolás kiderítette, hogy a halál oka szívszélhűdés volt. A holttestben Velimirov Arsz 73 éves ottani lakosra ismertek. Az elszegényedett és elaggott ember a II. negyed szélén egy összetakolt kis vityilóban lakott. Valószínűleg barangolás közben került a jéggyár mögé, ahol a végzetes baj érte. Amint már említettük, a boncolás szerint sem büntény, sem pedig öngyilkosság esete fonn nem forog.

— **Nagy tűz Basahidon.** Nagy tűz pusztított tegnap Basahidon. A délelőtti órákban ugyanis kigyuladt Merkler fakereskedő telepe s a roppant szélben a tűz olyan rohamosan terjedt, hogy csakhamar az egész telep, valamint a kereskedő lakóháza is lángban állott. Azután átcsapott a tűz a szomszédos házakra s mármár ugy látszott, hogy az egész községet katasztrófa éri. A basahidiak segítségkérésére az összes környékbeli községek önkéntes tűzoltói Basahidra siettek s tizenkét község tűzoltótestülete vetette magát a pusztító elemre. Órákig tartó elkeseredett viaskodás után a derék tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni s a községet a pusztulástól megmenteni. Így is elpusztult Merkler fatelepe és háza, azonkívül leégett még hat ház, számos gazdasági épület s elpusztult több kazal gabona és nagy mennyiségű takarmány. A kár igen nagy. A tűz keletkezésének okát eddig nem tudják.

— **Életunt asszonyok.** Két asszony öngyilkosságáról kapunk egyszerre hírt. Az egyik öngyilkosság Torontálorosz történet. Cékli Györgyné torontáloroszi 69 éves asszony elmezavarodott volt már hosszabb idő óta. E hó 27-én délután egy mezezőn pillanatában az udvarában levő kutba ugrott és belefullt. — A másik öngyilkos asszony özv. Karbuk Miklósné 85 éves napszámosnő, akit Zsombolyán július hó 26-ikán reggel felakasztva találtak az istállóban. Tettét, úgy tudják, szegénység fölötti elkeseredettségében követte el.

— **A sándorudvari dráma.** A sándorudvari dráma ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot s tegnap átkísérte Tatzberger Nándort az ügyészséghez, amely Tatzbergert előzetes letartóztatásba helyezte s egyuttal most a maga részéről folytatja a vizsgálatot a rejtélyes dráma dolgában.

— **Menetjegykedvezmény az arad-esanádi vasutakon.** Az aradi és esanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői igazolt és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

— **Halálos kölesön.** Lugosról jelentik: Muntján Tódor és Stán György macsovai földmivelők az utóbbi időben elkeseredett ellenségei voltak egymásnak. A haragra az adott okot, hogy Muntján Tódor már régebben néhány koronát kölcsönzött Stánnak, aki a kölcsönt megfizetni nem akarta. Most a koresmában találkozott a két ellenfél és Muntján a találkát arra használta fel, hogy felszólította Stánt, hogy az adósságot fizesse meg neki. Stán György emiatt haragra lobbant és olyan mozdulatot tett, mintha Muntját meg akarná támadni. Muntján ettől tartva előrántotta bicskáját és ugy szívenszurta Stán Györgyöt, hogy vértől borítva, halva terült el a földön. Muntján Tódor, mint aki kitünően végezte dolgát, zsebreágta a bicskáját és besétált a lugosi királyi ügyészséghez, ahol önként jelentkezett. A vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatását.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es-

küdszéki épületben. Nyitva naponként dél után 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadj el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnék.

Aug. 30. Közig. bizottság ülése.

Sport.

× **Footballmérkőzés.** A Nagybecskereki Munkásképző Testező-Köre, ez az agilis sportegyesület, augusztus hó 3-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel rendezi az első szövetségi bemutató mérkőzését Nagybecskereken, amelyre a „Magyar Labdarugók Szövetsége” a Szegedi Testgyakorlók Köre I-ső csapatát küldte ki. A mérkőzés vezetésével a M. L. Sz. Buchalter József szövetségi bírót, a Budapesti Erzsébetvárosi Sport Klub titkárát bizta meg. A mérkőzés a vásártéri sporttelepen lesz és igen érdekesnek ígérkezik s így mindenképpen megérdemelné a közönség támogatását a nagybecskereki derék kis munkás csapat, mely nagy áldozatok árán végzi nehéz munkáját, hisz a pihenő idejét is a sportnak szenteli. Hiszünk, hogy a lelkes sportesapatot ezúttal a közönség a versenyen való minél nagyobb számu megjelenésével támogatni fogja.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

A béketárgyalások. — Fegyverszünet. Nagy görög vereség. — Az orosz flotta a Bosporus előtt. — Az orosz sajtó alarmhírei. — A tőzsde.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni háboruskodó államok a mai nappal ideiglenes fegyverszünetet kötöttek s egy darabig most szünetelni fog a vérengzés. A szerbek és bolgárok között már tegnap pihentek a fegyverek, de a görögökkel tegnap még nagy esatájuk volt a bolgároknak, akik ezúttal fényes győzelmet arattak a görögök fölött.

Mig azonban az egyik oldalon enyhül a helyzet, a nemzetközi politikai helyzet szempontjából fenyegető hír érkezik Bukaresten át Konstantinápolyból. E hír szerint ugyanis az orosz flotta megjelent a Bosporus előtt s megkezdte a török kikötők blokádját, másrészt az orosz csapatok Örményországba készülnek vonulni. Az orosz akció híre nagy konsternációt kelt különösen Angolországban s ha Oroszország tényleg végrehajtja katonai akcióját, még akkor kezdődik csak az igazi bonyodalom.

Mai jelentéseink egyébként a következők:

A béketárgyalások.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Általános az a meggyőződés, hogy a béketárgyalások tizenkét nap alatt befejeződnek. A főbb pontokban öt nap alatt megtörténik a megegyezés s azután végleges fegyverszünetet kötnek.

Fegyverszünet.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből sürgönyzik:

A külügyminiszterium közli, hogy a balkáni államok kormányai fegyverszünetet kötöttek. A fegyverszünet július 31-ikén kezdődik középeurópai időszámítás szerint.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Tegnap az egész szerb-bolgár harevonalon pihentek a fegyverek s egyetlen összeütközés sem volt.

Nagy görög vereség.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: **A Breganica-folyó partjain tegnap jelentékeny görög haderő megtámadta a bolgárokat, hogy hadállásaikból kiverje. A bolgárok heves ellentámadást intéztek a görögök ellen, akiket óriási veszteséggel szétverték s birtokukba vették a Breganica vidékét, egyben pedig szétválták a görögök és a törökök összeköttetését.**

Az orosz flotta a Bosporus előtt.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: **Oroszország befejezte katonai előkészületeit a török kikötők blokádjára és Örményország megszállására. Az orosz flotta tegnap már megjelent a Bosporus előtt s megkezdte a török kikötők blokádját is. Az oroszok elfogtak egy angol gőzöst s csak hosszas tárgyalások után bocsátották szabadon. Konstantinápolyban roppant izgalmat keltett az orosz flottának a Bosporus előtt való megjelenése.**

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint az angol kormány és a diplomácia körében óriási megütközést kelt, hogy Oroszország titokban végrehajtotta a török kikötők blokádját s hogy Örményországot is minden mandátum nélkül megszállni készül. Oroszország ez eljárása miatt nagyon komoly komplikációktól tartanak.

Az orosz sajtó rémhírei.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukaresti jelentések szerint a szentpétervári lapok arról adnak hírt, hogy Ausztria-Magyarország elrendelte a mozgósítást s mindenféle rémhíreket közölnek a közeli háborúról.

A tőzsde.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A ma értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető árak árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 819, Osztrák Hitel 622, Koronajáradék 81.20, Jelzáloghitelbank 3, Leszámitoló Bank 506, Hazai Bank 43, Magyar Bank 540.50, Rimamurányi 50, Salgótarjáni 751, Közuti Vasut 637.50, Villamos Vasut 357.

Miniszterek az árvizes vidéken.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marosvásárhelyről sürgönyzik, Sándor János belügyminiszter és Ghillány Ferenc báró földmívelési miniszter tegnap este odaértek. A miniszterek, akiket a polgármester fogadott, megtekintették az árvíz pusztításait s kijelentették, hogy a kormány kétmillió koronát fog fordítani a marostordamegyei folyók és patakok szabályozására.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Hazai Samu honvédelmi miniszter szigorú inkognitóban odaérkezett. Hír szerint a miniszter az új francia véderőtörvény tanulmányozása céljából érkezett Párisba.

A hadügyminiszter és külügyminiszter tanácskozása.

Budapest, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Krobotin hadügyminiszter tegnap délután meglátogatta Berchtold gróf külügyminisztert, akivel hosszasan tárgyalt. A tanácskozás katonai dolgokkal függött össze.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11 44
Buza (1914. áprilisra)	11 98
Rozs (októberre)	8 99
Zab (októberre)	8 22
Tengeri (augusztusra)	8 03
Tengeri (szeptemberre)	8 06
Tengeri (1914. májusra)	7 35

Farkasd község előljáróságától.

490—913. kig. szám.

492—3.1

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy **Farkadon** a régi iskolaépületnek **óvoda és tanítói lakás** céljaira való **átépítése**, valamint ezen épülethez tartozó, újonnan építendő melléképületek felépítésére szükséges munkálatok kivételének biztosítása céljából folyó évi **augusztus hó 9-én d. e. 11 órakor Farkasd községében** zárt ajánlati versenytárgyalást tartunk.

A versenyezni óhajtokat felhívjuk, hogy fenti munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűtetett napon d. e. 11 óráig alulírott előljáróságához annyi-vel inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vesszük.

Az építési költségek 5201 K 42 fillérrel vannak előirányozva, mely összeg 5%-ka az ajánlathoz bányapénz gyanánt esatolandó.

Az árleengedés, illetve felemelés százalékban számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó tervek, költségelőirányzat és feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Farkasd, 1913. július 25.

Községi előljáróság.

Óbessenyő község előljáróságától.

Hirdetmény.

Óbessenyő községben a **segédjegyzői állás** lemondás folytán megüresedett és helyettesítés útján **azonnal betöltendő.**

Az állás 1600 korona készfizetés és évi mellékjövedelemmel van összekötve és azonnal elfoglalandó.

Kérvények Óbessenyő községhez nyújtandók be.

Óbessenyő, 1913. július 31.

Az előljáróság.

A Váraljai-utca 3. számú házban

azonnal kiadó

az I-ső emeletes lakás

mely áll 4 utcai, 2 udvari szobából és mellékhelyiségekből.

Közelebbi megtudható

Kéler Ákosnál

Garçon lakás

mely két elkülönített butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

373—27.14

A nagybecskereki járás főszolgabirójától.
6248—913. szám. 482—3.2

Pályázati hirdetés.

Jankahid nagyközségnél megüresedett községi irnok-végrehajtói állásra pályázat hirdetnek.

Az állás javadalmazása évi 800 korona. Pályázati kérvények sajátkezűleg írva, működési bizonyítvánnyal felszerelve hozzá 1913. évi augusztus hó 20-ig beadandók. A választás napját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1913. évi július hó 28-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Torontálgyűlés község előjárójától.
20—913. kgy. szám. 472—3.2

Hirdetés.

Közhirre tétetik, hogy **Torontálgyűlés** község kb. 3000 holdnyi határában gyakorlándó vadászati jog egymásután 6 évre, vagyis 1914. január 1-étől 1919. december 31-ig terjedő időre bérbe fog adni s az árverés határideje 1913. évi augusztus hó 23. napjának délelőtti 9 órájára tűzött ki.

Kikiáltási ár 100 korona, bánatpénz 60 korona, mely utóbbi az utolsó évi részletbe beszámítatik.

Egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a községi irodában tekinthetők meg.

Torontálgyűlés, 1913. évi július hó 23-án.

Fleischer Gyula, jegyző.

András Géza, bíró.

Padé község előjáróságától.
1387—913. szám. 486—3.2

Hirdetés.

Padé község előjárósága közhirre teszi, miszerint a Padé község határában, mint pedig a Padé község mint uradalom birtokán üzendő vadászati jog 1913. évi augusztus hó 17-től számított 6 egymásután következő évre folyó évi augusztus hó 17-én délelőtti 9 órakor Padé községházánál tartandó nyílt árverésen haszonbérbe adni fog

Padén, 1913. évi július hó 28. án.

Padé község.

Uradalmak, mezőgazdák, cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Mentőszekrény

cséplőgépekhez, valamint a mentőszekrényhez tartozó összes cikkek a belügyminiszteri rendeletnek megfelelően, külön is kaphatók

Melkuhn Dezső drogériájában
Nagybecskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

Ugyanott az összes állatgyógyászati, gazdasági és fertőtlenítő cikkek is jutányos áron beszerezhetők.

363—16.16

Legfinomabb elszakíthatatlan francia „MIMI“ férfi gummióvszer
1 tucat 2 K 50 f, 2 tucat 4 K 50 f, 3 tucat 6 K.
Pénz előzetes beküldése mellett portó 30 fill. — Utánvétel portó 74 fillér. Diszkrét széküldés. 448—x 11
„HEZ“ Budapest, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Torontálmegye alispánjától.
22406—913. szám. 468—2.2

Versenyárgyalási hirdetés.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 1913. évi június hó 9-én tartott s 1794/913. kgy. szám alatt hozott határozata alapján a nagybecskerek—zsablyai törvényhatósági közut 13.000—15.200 km. szakasza kiépítésének biztosítása céljából a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében folyó évi augusztus hó 28-án délelőtti 11 órára ezennel nyilvános versenyárgyalást hirdetnek.

Ajánlkozni lehet:

I. csoportra: Földmunka, utszekrénykiemelés, homokbeszerzés, a kőanyagok beépítése, utfeljárók burkolása és utpadka rendezés.

II. csoportra: Kőanyagok beszerzése és szállítása.

III. csoportra: Vasbeton kerékvetők és vasbeton korlátok szállítása és elhelyezése

Az egyes munkacsoportok el nem választható; ajánlkozni lehet a I—II—III-ra egyenként és összesen.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a vonatkozó szabályszerűen kiállított, öt pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat Torontálmegye alispánjának címezve „Ajánlat a nagybecskerek—zsablyai trvh. közut 13.000—15.200 km. szakaszának építési munkálataira“ felirattal ellátva folyó évi augusztus hó 28-án délelőtti 10 óráig hozzám annál is inkább adják be, mivel később beérkezett, vagy távirati úton tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Minden ajánlattevő ajánlatához az ajánlati végösszeg után számítandó és a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnál készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban 5% bánatpénzt közigazgatási letétbe letenni és a vonatkozó nyugtát csatolni tartozik; ezen nyugta 30 filléres bélyeggel látandó el.

A kőanyag minőségére nézve az ajánlattevők pecsétjével ellátott és a kir. József műegyetem bizonyítványával, vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolatával felszerelten mintakövek 2—2 példányban mutatandók be.

A hengerlési zuzalékról és fedőhomokról szintén minták terjesztendők be. Az ajánlattevők ajánlataikkal az árlejtés napjától számított 60 napig maradnak kötelezettségben s bánatpénzüket csak az alulirt hatóság döntése után fog visszaadni.

Azon ajánlattevők, kik a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete alatt eddig munkát nem végeztek, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

Az ajánlatok csak az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendők, az ajánlati költségvetésbe az egységárat, valamint a végösszeget nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni. A műszaki művelet a rendes hivatalos órák alatt a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalban megtekinthető és lemásolható, azonkívül ott az arra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadhatók.

Az ajánlati minták díjtalanul, az ajánlati költségvetés pedig az ajánlattevő kívánságára 50 filléért a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál megszerezhetők.

A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona területén előállított anyagokat szállíthat, a munkához pedig csak magyar honos műszaki erőket alkalmazhat. Ezen kötelezettségben az államépítészeti hivatal közgei ellenőrzésének tartozik magát alávetni.

A munkát elnyerő vállalkozó 5% bánatpénze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében 10%-ra mint biztosíték kiegészítendő és ezen címen a jótállási határidőig visszatartatik.

Az építkezés 3 hónap alatt befejezendő; amennyiben pedig az egyes munkacsoportok külön-külön adatnak vállalatba, a szállítás és beépítés oly időben foganatosítandó, hogy az építkezés befejezése 3 hó múlva is biztosítható legyen.

Alulírott hatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon döntsessen, avagy pedig újabb versenyárgyalást tartson.

Nagybecskerek, 1913. évi július hó 24-én.

Az alispán helyett:

Vinczehid, vm. főjegyző.

Kerületi munkásbizt. pénztár Nagybecskereken
10740—913. szám. 488—3.2

Hirdetés.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztárnál betöltendő napidíjas pénzbeszedői állásra pályázatot hirdetnek.

Fizetés: 4 korona napidíj, mely minden hó 14-én és 30-án, illetve 31-én utólagosan fizettetik ki.

A pályázóktól megkívánatik a magyar, német, esetleg a szerb nyelv tudása. Az állást a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója kinevezés útján tölti be. A kinevezett tartozik állásának elfoglalása előtt biztosítékul 1000 (egyezer) korona óvadékot akár készpénzben, akár a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal által óvadékul elfogadhatónak megjelölt értékpapírosok, kötvények stb. valamelyikében letétbe helyezni.

Az állás legkésőbb folyó évi augusztus hó 10-én elfoglalandó.

A születési és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket f. évi augusztus hó 6-ig a kerületi munkásbiztosító pénztár segédhivatalába a hivatalos órák alatt, naponta délelőtti 7—1 óráig kell benyújtani.

Nagybecskerek, 1913. évi július hó 25-én.

Godányi Zoltán s. k., igazgató.

Aktuális újdonság!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a

Radicsev ezeltől Klein-féle vendéglőt

Nagybecskereken (a nagyhidnál) mint üzletvezető kezelésbe vettem.

Kiváló jó hegyi borokon kívül friss „Special“-sört mérek, és a felülmúlhatatlan jó magyar konyhában izléses ételeket készítették.

Kifőzőből házon kívül is olcsó kosztot adok.

Különös figyelembe ajánlom: bolgár, török, szerb és görög étel-specialitásaimat, u. m.: „Tyulbaszta“, „Tyeapcsitye“, „Rozsnyitye“, „Gyuvacs“ és „Muszaka“ izléses ételeimet, melyeket mindenkor frissen készítették.

Minden pénteki napon jó

rántott hal, hallé és halpaprikás kapható.

Minden este tamburica zenekar

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

A nagyérd. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Nikolics Mojszilo

vendéglő üzletvezetője.
490—4.1

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfekket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425—x 10

Tanuló

kellő iskolázottsággal felvétetik Boleszno Antal vaskereskedésben Nagybecskerek.

440—x 11